

# Хоробрий Сашко

Дмитро Ткач

Сашків тато — командир великого морського корабля. Але він ще ніколи не брав Сашка у море. Все, було, говорить:

— Ти ще малий. Підрости трохи.

А оце недавно сказав:

— Ось ти вже й підріс, восени школярем станеш. Збирайся, в море підемо.

Прийшов Сашко з татком на корабель. Тут він одразу подружився з моряками. А найбільше — з боцманом. Боцман — вусатий, височенний. Сашко тільки до пояса дістає, а подружилися.

— Ти не боїшся шторму? — спитав боцман Сашка.

— Я нічого не боюсь,— гордо відповів йому хлопець.

— Хоробрий! — засміявся боцман.

Незабаром корабель пішов у море.

Спершу на безхмарному небі ясно світило сонце, дув легенький вітер. А потім небо вкрили чорні хмари, сонце заховалося і по морю покотились високі піняві хвилі. Корабель так розгойдало, що й на ногах триматися було важко. Здавалось, він ось-ось перекинеться і пірне в морську безодню.

Сашкові стало страшно, навіть плакати захотілось. Але він не заплакав: боявся, щоб не сміялися матроси. Заховався в шкіперській, скрутився калачиком, заплющив очі й припинишк, слухаючи, як об борти важко б'ють хвилі.

В цей час до шкіперської зайшов боцман.

— Ходім, Сашко, допоможемо матросам зачиняти ілюмінатори та люки, щоб вода не попала всередину корабля,— сказав він.

З боцманом Сашкові не було страшно. Вони ходили вдвох і ретельно зачиняли корабельні вікна — ілюмінатори та міцно прив'язували на палубі все, що могло змити водою.

Коли вже роботу закінчили, боцман похвалив Сашка: Отепер видно, що ти — хлопець хоробрий. Адже і нас з тобою могло в море змити, а ти не злякався.

— Спершу я був злякався,— зізнався Сашко.

Боцман погладив Сашка і дружньо сказав:

— У тому ж і полягає хоробрість, щоб переборювати страх!

## Сашкова чайка

Під час шторму пішов рясний дощ. Такий рясний, що навіть неба не стало видно. Тільки лилася й лилася вода. Корабель плив, немов у темряві.

І раптом Сашко побачив, що на палубу корабля сів якийсь птах. Потім — ще один. А

потім ще й ще... Вітер котив мокрих птахів палубою, а вони намагалися захватись од вітру та дощу під шлюпки, залізні східці та під стінки корабельних приміщень.

— Що це за птахи? І чому вони сідають на палубу? — спитав здивований Сашко, бо йому ще ніколи такого не доводилося бачити.

— Це чайки,— пояснив боцман.— Їх застав у морі дощ, і вони шукають порятунку на кораблі. Ходімо допоможемо їм.

— Ходімо,— одразу ж погодився Сашко.

Мокнучи під дощем, вони почали збирати птахів та відносити їх у тепле затишне місце. Птахи не тікали. Навпаки, вони охоче йшли до рук та дивилися на Сашка і боцмана довірливими очима.

Поки шторм ущух, чайки обсохли, нагрілися і одна за одною почали підлітати до ілюмінатора, щоб тепер їх уже випустили на волю.

Боцман сказав:

— Давай, Сашко, випустимо їх. Хай летять. Птахи — це наші друзі.

— А можна, я собі одну чайку залишу? — спитав Сашко.— Щоб моєю була.

Боцман подумав трохи і сказав:

— Залиш...

Чайки швидко злітали вгору, кружляли над кораблем, весело перегукуючись, ніби дякували морякам за те, що врятували їх п д час негоди. До них голосно озивалася Сашкова чайка, яка самотньо лишилася на кораблі.

— Чого ж вони не летять від нас, а кружляють над щоглами? — спитав Сашко.

— А того, що їхня подруга у нас у неволі залишилась,— відповів боцман.— Чуєш, як вони плачуть за нею?..

Сашко прислухався. Справді, коли чайок випускали, вони кричали радісно, а тепер — квилять, плачуть.

— Я випущу свою чайку,— сказав Сашко.

Він узяв птаха в руки, підкинув угору. Чайка, мов біла блискавка, сяйнула в повітрі, кигикнула радісно, приєдналася до своїх подруг, і всі разом вони зникли в блакитній височині.

## На вахті

Одного разу, коли корабель був далеко в морі, розігрався шторм. Холодний вітер пронизував наскрізь. Сердиті, величезні, як гори, хвилі гналися одна за одною і з гуркотом розбивались об залізні борти корабля.

Сашко стояв у рубці біля стерничого і з цікавістю стежив, як той вправно крутить туди й сюди стернове колесо.

Прибіг розсильний:

— Сашко, тебе командир корабля викликає. Тільки бушлат надінь, бо дуже холодно.

Сашко надів теплий бушлат з мідними блискучими гудзиками і, міцно тримаючись за поручні, крутими східцями видерся на командирський місток.

Хоч командиром корабля був його тато, хлопчик, як і належить справжньому морякові, доповів:

— Юнга Сашко прибув на ваш виклик!

— Гаразд, посміхнувся тато.— Оскільки ти не звичайний пасажир на кораблі, а юнга, тобі треба ставати на вахту.

— А що мені робити на вахті? — запитав Сашко.

— Ставай біля сигнальник" і стеж за морем. Як тільки щось помітиш на воді, так і доповідай мені.

— А що я можу помітити на воді?

— Ворожу міну можеш помітити,— сказав тато і пояснив: — Фашисти багато залишили мін у Чорному морі, а нам треба їх знаходити і знищувати. Та пильно дивись, бо міну серед хвиль і проґавити можна.

— Єсть! — сказав Сашко і став поряд з матросом-сигнальником.

Стоїть, очей не спускає з моря, і такий гордий, що його на вахту поставили.

Спершу хлопцеві було цікаво стояти на вахті, і він стежив за морем дуже пильно. А далі нудьгувати почав:

"Ніяких мін не видно, навіщо без кінця на море дивитись? Вже навіть очі заболіли!"

Він уже хотів залишити вахту, як сигнальник раптом вигукнув:

— Ліворуч по борту — міна!

У Сашка аж у серці тьохнуло. Щось чорне, кругле, з багатьма ріжками гойднулося на гребені пінявої хвилі. Гойднулося і зникло з очей.

На кораблі пролунали голосні дзвінки — дзінь, дзінь, дзінь! То був сигнал бойової тривоги.

Матроси миттю стали до гармат і почали стріляти по міні. Не одразу вдалося в неї попасти, бо вона то з'являлась, то зникала серед хвиль. Але матроси стріляли добре і таки влучили в міну. Вона вибухнула, здійнявши височенний стовп вогню, диму і води.

Після цього корабель пішов своїм курсом.

А як повернулися в порт, Сашків тато вилаштував на палубі всіх матросів і офіцерів і подякував сигнальникові за пильність.

Сашкові стало трохи ніяково... Тепер він розумів: якщо тебе поставили на вахту, то нудьгувати не можна,— треба уважно стежити за морем.